

„RADIS“ doo Istočno Sarajevo, Jovana Dučića broj 16, Istočno Novo Sarajevo
Mail: doo.radis@gmail.com

IZVODJENJE I NADZOR SVIH VRSTA RADOVA U GRADJEVINARSTVU
PROJEKTOVANJE SVIH FAZA TEHNIČKE DOKUMENTACIJE
PROSTORNO PLANIRANJE I IZRADA URBANISTIČKO TEHNIČKIH USLOVA
IZRADA ELABORATA PROTIV-POŽARNE ZAŠTITE, ZAŠTITE NA RADU,
EKOLOGIJE I ENERGETSKE EFIKASNOSTI

PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM

Podnosilac zahtjeva: Ivković Veljko

Objekat: Pogon za primarnu preradu drveta

Adresa: Pelagićevo bb, opština Pelagićevo, RS-BiH

Zapisnik broj: 302-06/23

Istočno Sarajevo, juni 2023.

Investitor: Ivković Veljko, Pogon za primarnu preradu drveta,

Adresa investitora: Pelagićevo bb, opština Pelagićevo, RS-BiH

Izvođač: Radis d.o.o.

Jovana Dučića 16

71 123 Istočno Sarajevo

Datum: juni 2023. god

U izradi projekta učestvovali:

Desanka Dragutinović, dipl.inž.građ.

Subić Jelena, master ekologije

Pržulj Jovana, master arhitekture

Mastilović Dragan, dipl.inž.mašinstva

Direktor

Igor Dragutinović, dipl.inž.građ.

SADRŽAJ:

UVOD.....	5
1. DOKUMENTACIJA O OTPADU KOJI SE PRODUKUJE U PREDUZEĆU, ČIJI SE POVRAT VRŠI U PREDUZĆU ILI ČIJE ODLAGANJE OBAVLJA PREDUZEĆE (VRSTA, SASTAV I KOLIČINA OTPADA)	6
2. MJERE KOJE SE PREDUZIMAJU RADI SPREČAVANJA PRODUKCIJE OTPADA, POSEBNO KADA SE RADI O OPASNOM OTPADU	14
3. ODVAJANJE OTPADA, POSEBNO OPASNOG OTPADA OD DRUGE VRSTE OTPADA I OD OTPADA KOJI ĆE SE PONOVO KORISTITI	19
4. SKLADIŠTENJE OTPADA NA SAMOJ LOKACIJI, NAČIN TRETMANA I ODLAGANJE	23

Prilikom izrade Plana upravljanja otpadom rukovodili smo se sledećim propisima:

- Zakon o upravljanja otpadom ("Službeni glasnik RS", broj 111/13)
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS", broj 106/15, 16/18, 70/20, 63/21)
- Uredba o dopunama Uredbe o naknadama za opterećivanje životne sredine ambalažnim otpadom („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 76/15)
- Pravilnik o metodologiji prikupljanja podatka o otpadu i njihovoj evidenciji („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 71/15)
- Obrasci za evidenciju otpada (Sastavni dio Pravilnika o metodologiji prikupljanja podatka o otpadu i njihovoj evidenciji)
- Pravilnik o uslovima i načinu sakupljanja, transporta, skladištenja i tretmana otpada koji se koristi kao sekundarna sirovina ili za dobijanje energije („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 61/15)
- Pravilnik o načinu skladištenja, pakovanja i obilježavanja opasnog otpada („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 49/15)
- Pravilnik o sadržini, načinu vođenja i izgledu registra izdatih dozvola za upravljanje otpadom („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 43/15)
- Pravilnik o sadržini i izgledu dozvole za upravljanje otpadom („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 43/15)
- Uredba o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 36/15)
- Sistem klasifikacije i označavanja ambalažnih materijala (Sastavni dio Uredbe o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom)
- Izveštaj proizvođača uvoznika pakera punioca i isporučioaca (Sastavni dio Uredbe o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom)
- Uredba o odlaganju otpada na deponije („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 36/15)
- Uredba o izmjenama i dopuni Uredbe o naknadama za opterećivanje životne sredine ambalažnim otpadom („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 36/15)
- Pravilnik o obrascu dokumenta o kretanju otpada i uputstvu za njegovo popunjavanje ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 21/15)
- Pravilnik o obrascu dokumenta o kretanju opasnog otpada i uputstvu za njegovo popunjavanje ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 21/15)
- Pravilnik o prestanku važenja Pravilnika o transportu opasnog otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 21/15)
- Pravilnik o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 19/15, 79/18)
- Pravilnik o obrascu zahtjeva za izdavanje dozvole za skladištenje, tretman i odlaganje otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 18/15)
- Uredba o naknadama za opterećivanje životne sredine ambalažnim otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 101/12 i 38/13)

UVOD

Otpad, sam po sebi, predstavlja gubitak materije i energije koja je uložena u izradu predmeta koji se nakon korištenja odbacuje. Nadalje, otpad zahtijeva dodatnu energiju za sakupljanje, tretman i odlaganje. Pored toga odlaganje otpada prouzrokuje degradaciju zemljišta i zagađenje vazduha i vode.

Kvalitetna strategija sprječavanja zagađenja i bolja praksa upravljanja otpadom može značajno smanjiti količine otpada na odlagalištima, što podrazumjeva i manju produkciju metana koji ima veliku ulogu u promjeni klime, te manje količine procjednih voda koje zagađuju tlo i podzemne vode. Napor da se smanje količine otpada uglavnom je usredotočen na preventivne mjere, koje uključuju promjene u proizvodnom procesu i navikama odlaganja otpada.

Savremeni koncept upravljanja otpadom ukazuje da je najefikasnije rešenje za okolinu jedino smanjenje stvaranja otpada. Ipak, tamo gdje smanjenje nije moguće ili nije jednostavno niti jeftino, teži se ka ponovnom iskorištavanju otpadnog materijala, za istu ili različitu svrhu. Ako čak i ta mogućnost ne postoji, otpad se može iskoristiti za recikliranje ili kompostiranje, te za proizvodnju energije.

Zbog sve većih količina otpad i štetnosti po okolinu, zbrinjavanje otpada smatra se jednim od najznačajnijih ekoloških problema današnjice. Savremeno upravljanje otpadom podrazumjeva implementaciju principa održivog razvoja tj. harmonizaciju ekonomskih, ekoloških i socijalnih aspekata razvoja društva u cjelini i svakog pojedinačnog razvojnog programa.

Plan upravljanja otpadom je izrađen za **Pogon za primarnu preradu drveta koji je u vlasništvu Ivković Veljko opština Pelagićevo.**

Plan upravljanja otpadom izrađen je u skladu sa članom 22, Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 111/13) i Zakona o izmjenama i dopunama zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS", broj 106/15, 16/18, 70/20, 63/21).

Plan upravljanja otpadom sadrži i prijedlog mjera koje je vlasnik postrojenja dužan sprovesti u cilju smanjenja uticaja predmetnog postrojenja na zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Na osnovu člana 31, Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 111/13) i Zakona o izmjenama i dopunama zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS", broj 106/15, 70/20, 63/21), kao odgovorno lice za rad poslovnog objekta – predmetnog postrojenja a u cilju zaštite i očuvanja životne sredine, imenovano je odgovorno lice, kao lice koje

će biti u obavezi da vrši poslove koordinacije upravljanja otpadom i to **Ivković Veljko**. S tim u vezi, odgovorno lice (koordinator) za otpad dužan je da:

- izradi nacrt plana za upravljanje otpadom,
- ažurira plan za upravljanje otpadom,
- organizuje sprovođenje plana za upravljanje otpadom,
- pregleda usklađenost pravnih zahtjeva za upravljanje otpadom i izvještava odgovorno lice o stanju usklađenosti.

Odnosno, Plan upravljanja otpadom ima za cilj obezbjeđivanje i osiguravanje uslova za:

- preventivno djelovanje vezano za sprečavanje nastajanja otpada,
- planiranje i organizovanje upravljanja otpadom pri sakupljanju i skladištenju,
- ponovno korištenje i reciklaža otpada,
- upravljanje posebnim vrstama otpada,
- nadzor, kontrola upravljanja otpadom.

1. Dokumentacija o otpadu koji nastaje u procesu rada postrojenja, kao i o otpadu čije se iskorišćenje vrši u postrojenju ili čije odlaganje obavlja postrojenje (vrste, sastav i količine otpada)

Pogon za primarnu preradu drveta koji je u vlasništvu *Ivković Veljko između ostalog osnovano je sa šifrom djelatnosti:*

- 02.40 Pomoćne uslužne djelatnosti u šumarstvu (isključuje poslove koji se odnose na inventuru, procjenu i zaštitu šuma)
- 16.10 Testerisanje i blanjanje drveta (proizvodnja rezane građe); impregnacija drveta
- 16.23 Proizvodnja ostale građevinske stolarije i elemenat
- 46.13 Posredovanje u trgovini drvenom građom i građevinskim materijalom

U Pogon za primarnu preradu drveta koji je u vlasništvu *Ivković Veljko* preradi se 14 400 m³ oblovine.

Lokacija objekta

Predmetna lokacija se nalazi u mjestu Pelagićevo pored magistralnog puta M1.8. Pelagićevo – Blaževac. Pristup parceli je obezbjeđen sa postojećeg magistralnog puta sa istočne strane.

Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da za predmetnu lokaciju nije izrađen ni jedan sprovedbeni dokument prostornog uređenja. Predmetna lokacija se nalazi u obuhvatu Prostornog plana opštine Pelagićevo 2012-2032. Imajući u vidu izgrađenu okolinu i objekte kompatibilne namjene, sa aspekta prostorno planskih parametara odobrena je legalizacija i izmjena namjene poslovnog objekta iz skladišnog prostora u proizvodni prostor pilana.

Uvidom u kopiju katastarskog plana ukupna površina parcele na kojoj su izgrađeni objekti je $P = 8308 \text{ m}^2$ i po novom premjeru pripada k.č. 3349/3 KO Pelagićevo novi premjer. Parcela je geometrijski nepravilnog oblika. Teren na lokalitetu je ravan I pogodan za funkcionisanje poslovnih objekata.

Na predmetnoj parceli izgrađen je poslovni objekat pilane koji je nekad služio kao skladište. Prateći objekti koji se nalaze u okviru kompleksa su sanitarni čvor, upravna zgrada sa ostavom i ostave.

Navedena koncepcija je racionalna sa stanovišta organizacije proizvodnje na postojećoj lokaciji. Blizina sirovinke baze i obezbjeđivanje potrebne količine trupaca, omogućava efikasan i produktivan rad.

Opis objekta

Poslovna djelatnost predmetnog postrojenja je prerada i obrada drveta tj. u sastavu objekata bice smješteni i proizvodnja, uprava i skladišta sirovina i gotovih proizvoda.

Objekti visokogradnje

Objekat pilane je dimenzija $60,08 \times 15,30 + 1,76 \times 2,80 \text{ m}$ spratnosti Pr. Ukupna površina pilane je $867,89 \text{ m}^2$.

Objekat uprave je maksimalnih dimenzija $23,39 \times 8,46 \text{ m}$ spratnosti Pr+Pk. U prizemlju objekta su prostorije uprave, sala za sastanke, blagajna, kancelarija, garderober, hodnik, tuš, WC, čajna kuhinja ostava I prostorija za hidropak. U potkrovlju objekta su sljedeće prostorije soba za odmor, garderober I kupatilo. Ukupna površina prizemlja upravne zgrade je $867,89 \text{ m}^2$ a potkrovlja $26,20 \text{ m}^2$.

Objekat sanitarnog čvora je dimenzija 7,72 x 3,51 m spratnosti prizemlje Pr.

Objekat ostave 1 je dimenzija 11,91 x 6,31 m spretnost Pr. Namjenjen za skupljanje piljevine.

Objekat ostave 2 je dimenzija 5,64 x 3,14 m spretnost Pr. Namjenjen kao ostava za alat.

Objekat ostave 3 P= 9,04 m².

Objekat ostave 4 P= 3,05 m².

Objekat niskogradnje

- Skladište trupaca
- Centralno skladište trupaca
- Skladište gotovih proizvoda
- Manipulativne površine

Snabdjevanje **pogona za primarnu preradu drveta** električnom energijom je sa najbliže lokalne NN mreže.

Snabdjevanje vodom se vrši iz sopstvenog bunara.

Sanitarne otpadne vode su riješene putem upuštanja u septičku jamu.

Oborinske vode sa krovova se olucima svode u kanale kojima se odvođe van lokacije pogona u prirodni recipijent.

Vode sa manipulativnih i radnih površina riješiti izgradnjom prihvatnih kanala po obodu lokacije i svesti ih u taložnik koji je potrebno izgraditi a u kojem će se vršiti prečišćavanje otpadnih voda. Nakon izgradnje taložnika i oborinske vode sa krovova priključiti na taložnik.

Vrste i klasifikacija otpada

Pojam otpada i vrste otpada u cilju kategorizacije

Otpad je svaka materija ili predmet sadržan u listi kategorija otpada (Q-lista) koji vlasnik odbacuje, namjerava ili mora da odbaci, u skladu sa zakonom.

Vlasnik otpada je proizvođač otpada, lice koje učestuje u prometu otpada kao posredni držalac otpada ili pravno ili fizičko lice koje posjeduje otpad.

Klasifikacija otpada je postupak svrstavanja otpada na jednu ili više lista otpada koje su utvrđene posebnim propisom, a prema njegovom porjeklu, sastavu i daljoj namjeni, **odnosno, karakterizacija otpada** je postupak ispitivanja kojim se utvrđuju fizičko-hemijske, hemijske i biološke osobine i sastav otpada, odnosno određuje se da li otpad sadrži ili ne sadrži jednu ili više opasnih karakteristika.

Komunalni otpad podrazumjeva otpad iz domaćinstva (kućni otpad), kao i drugi otpad koji zbog svoje prirode i sastava slični otpadu iz domaćinstva.

Biorazgradivi otpad je otpad koji je pogodan za aerobnu i anaerobnu razgradnju, kao što su ostaci od hrane, vrtni otpad, papir, karton i td.

Inertni otpad je otpad koji nije podložan bilo kojim fizičkim, hemijskim i biološkim promjenama, ne rastvara se, ne sagorjeva ili na drugi način fizički i hemijski reaguje, nije biološki razgradiv ili ne utiče nepovoljno na druge materije sa kojima dolazi u kontakt na način koji može da dovede do zagađenja životne sredine ili ugrozi zdravlje ljudi.

Tečni otpad je svaki otpad u tečnoj formi, isključujući otpadne vode, ali uključujući mulj.

Industrijski otpad je otpad iz bilo koje industrije ili sa lokacije na kojoj se nalazi industrija, osim jalovine i pratećih mineralnih sirovina iz rudnika i kamenoloma.

-Neopasan industrijski otpad je svaki otpadni materijal koji nastaje u jednom industrijskom procesu, a koji po svojim osobinama ne utiče negativno na životnu sredinu i zdravlje ljudi, ne sadrži toksične supstance.

Neopasan otpad je otpad koji nije definisan kao opasan otpad.

-Opasan otpad je svaki otpad koji je utvrđen posebnim propisom i koji ima jednu ili više karakteristika datih u podzakonskom aktu koji donosi ministar nadležan za zaštitu životne sredine, koji prouzrokuje opasnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu, po svom porijeklu, sastavu ili koncentraciji, kao i onaj otpad koji je naveden u Katalogu otpada Priloga 1, a prema Pravilniku o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Sl. glasnik RS", br. 19/15, 79/18).

Opasan otpad predstavlja otpad koji ima takva fizička, hemijska ili biološka svojstva da zahtjeva specijalno rukovanje i postupke obrade, kako bi se izbjegli rizici i štetna djelovanja na zdravlje i životnu sredinu. Opasni otpad, stav 4., prema Pravilniku o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Sl. glasnik RS", br. 19/15, 79/18), se karakteriše kao opasan ukoliko ima jednu ili više karakteristika utvrđenih HP listom, koja se nalazi u Prilogu 5. ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Opasan otpad je svaki otpad koji prouzrokuje opasnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu. Sve materije ili predmeti nastali kao ostaci u procesu rada, istrošeni u toku korišćenja, koji ne zadovoljavaju utvrđene kriterije, ili im je rok upotrebe u odgovarajuće svrhe istekao, ili iz drugih razloga nisu za upotrebu, a moraju se odložiti u svrhu trajnog ili privremenog zbrinjavanja razvrstavaju se u kategorije u skladu sa članom 1.

Pravilnik o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada, Prilog 2. (" Sl. Glasnik RS" br. 19/15, 79/18) i utvrđuje šifra prema sledećoj tabeli:

Tabela br.1 Q lista

ŠIFRA	KATEGORIJA OTPADA
Q1	Ostaci od proizvodnje ili potrošnje koji nisu drugačije specifikovani.
Q2	Proizvodi bez specifikacija.
Q3	Proizvodi čiji je rok upotrebe istekao.
Q4	Prosuti materijali, materijali koji su nastali usljed gubitka ili nezgode pri postupanju sa njima, uključujući sve materijale, opremu ili slično, kontaminirane pri nezgodi.
Q5	Kontaminirani ili zaprljani materijali nastali u toku planiranog postupka (npr.ostaci od postupka čišćenja, materijali za pakovanje, kontejneri).
Q6	Neupotrebljivi dijelovi (npr.istrošene baterije, katalizatori i dr.)

Q7	Supstance koje više ne zadovoljavaju (npr.kontaminirane kiseline ili rastvarači, istrošene soli za termičku obradu i dr.).
Q8	Ostaci iz industrijskih procesa (npr. šljaka, destilacioni talozi i dr.).
Q9	Ostaci od procesa za smanjenje zagađenja (npr. mulj iz uređaja za vlažno prečišćavanje gasova, prašina iz vrećastih filtera, potrošeni filteri).
Q10	Ostaci od mašinske grube/fine obrade (npr.strugotine, opiljci i otpadi od glodanja i sl.)
Q11	Ostaci od ekstrakcije i prerade sirovina (npr.otpad iz rudarstva, naftne isplake i dr.)
Q12	Materijali čiji je prvobitni sastav iskvaren (npr. ulje zagađeno polihlorovanim bifenilima – RSV i dr.).
Q13	Svaka materija, materijal ili proizvod čije je korišćenje zabranjeno.
Q14	Proizvodi koje njihov vlasnik odbacuje kao neupotrebljive (npr. poljoprivredni otpad, otpad iz domaćinstva, kancelarijski i komercijalni otpad i otpad iz trgovina i sl.).
Q15	Kontaminirani materijali, materije ili proizvodi nastali u procesu remedijacije zemljišta.
Q16	Bilo koji drugi materijali, materije ili proizvodi koji nisu obuhvaćeni u gore navedenim kategorijama.

Sve materije ili predmeti iz prethodne tabele svrstani u kategorije otpada, po svojim karakteristikama svrstavaju otpad u opasni otpad prema sljedećoj tabeli predhodno **pomenutog Pravilnika Prilogom 5.:**

Tabela br. 2 HP lista

ŠIFRA	OPIS
HP1	„Eksplozivno“: otpad u kojem zbog hemijskih reakcija može doći do proizvodnje gasa pri takvim temperaturama i pritisku, te takvoj brzini, da to može dovesti do štetnih posljedica na okruženje. Obuhvata i pirotehnički otpad, eksplozivni organski peroksidni otpad i eksplozivni samoreagujući otpad.
HP2	„Oksidirajuće“: otpad koji može, uglavnom pomoću kiseonika, izazvati ili pospješiti zapaljenje drugih materijala.
HP3	„Zapaljivo“:

	<ul style="list-style-type: none"> – zapaljivi tečni otpad: tečni otpad sa tačkom paljenja ispod 60 °S ili otpadno plinsko ulje, dizel i laka loživa ulja sa tačkom paljenja između >55 °S i ≤ 75 °S; – zapaljive piroforne tečnosti i čvrsti otpad: čvrsti ili tečni otpad, koji se čak i u malim količinama može zapaliti u roku od 5 minuta nakon dodira sa vazduhom; – zapaljivi čvrsti otpad: čvrsti otpad koji je lakozapaljiv ili može izazvati ili pospješiti požar trenjem; – zapaljivi gasoviti otpad: gasoviti otpad koji u dodiru sa vazduhom može planuti pri temperaturi od 20 °S i standardnom pritisku od 101,3 kPa; – otpad koji reaguje sa vodom: otpad koji u dodiru sa vodom oslobađa zapaljive gasove u opasnim količinama; – ostali zapaljivi otpad: zapaljivi aerosoli, zapaljiv samozagrijavajući otpad, zapaljivi organski peroksidi i zapaljivi samoreagujući otpad.
HP4	„Nadražujuće – kožne iritacije i povrede oka“: otpad u dodiru sa kojim mogu nastati kožne iritacije ili koji može izazvati povrede oka.
HP5	„Specifična toksičnost za ciljni organ / aspiracijska toksičnost“: otpad koji može izazvati specifičnu toksičnost za ciljni organ usljed jednokratnog ili ponovljenog izlaganja ili koji može izazvati učinak akutne toksičnosti nakon aspiracije.
HP6	„Akutna toksičnost“: otpad koji može izazvati akutnu toksičnost nakon oralne ili dermalne primjene ili inhalacijskim putem.
HP7	„Karcinogeno“: otpad koji izaziva rak ili povećava njegov nastanak.
HP8	„Nagrizajuće“: otpad u dodiru sa kojim može doći do nagrizajućeg djelovanja na kožu.
HP9	„Zarazno“: otpad koji sadržava održive mikroorganizme ili njihove toksine za koje se vjeruje ili se pouzdano zna da uzrokuju bolesti ljudi i drugih živih organizama.
HP10	„Toksično za reprodukciju“: otpad koji negativno utiče na seksualnu funkciju i plodnost muškaraca i žena, te na razvoj toksičnosti kod potomaka.
HP11	„Mutageno“: otpad koji može izazvati mutaciju koja trajno mijenja količine ili strukture genetskog materijala ćelije.
HP12	„Oslobađanje akutno toksičnih gasova“: otpad koji u dodiru sa vodom ili kiselinom oslobađa akutno toksične gasove (akutna toks. 1, 2 ili 3).
HP13	„Senzibilizujuće“: otpad koji sadrži jednu ili više opasnih supstanci za koje se zna da imaju sposobnost da izazovu reakciju senzibilizacije (preosjetljivosti) kože i disajnih puteva.

HP14	„Ekotoksično“: otpad koji predstavlja ili može predstavljati neposredne ili odgođene rizike za jedan ili više sektora životne sredine.
HP15	„Otpad koji može imati prethodno navedena opasna svojstva koja izvorni otpad nije direktno pokazivao“

Klasifikacija otpada prema Katalogu otpada Prilog 1.

Klasifikacija otpada je postupak svrstavanja otpada prema Katalogu otpada Prilog 1., prema njegovom porijeklu, sastavu i daljnjoj namjeni. Katalog otpada je dokument koji omogućava klasifikaciju otpada prema njegovom karakteru u kategorije i vrste i tako određuje uslove za lakše postupanje sa njim. Proizvođač ili odgovorno lice na upravljanju otpadom dužni su da klasifikuju otpad prema Katalogu otpada Prilog 1, Pravilnika o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Sl. glasnik RS", br. 19/15, 79/18) i u skladu sa Pravilnikom o obrascu dokumenta o kretanju opasnog otpada i uputstvu za njegovo popunjavanje ("Sl. glasnik RS", br. 21/15). Prema naprijed navedenom pravilniku, otpad se svrstava u dvadeset grupa prema osobinama djelatnosti iz koje potiče. Grupe otpada kao i pojedinačni nazivi otpada označeni su sa šestocifrenim brojevima. Prve dvije cifre označavaju djelatnost iz koje potiče otpad, druge dvije cifre označavaju proces u kojem otpad nastaje i zadnje dvije cifre označavaju dio procesa iz kojeg otpad potiče.

Prema naprijed navedenom pravilniku, otpad se svrstava u dvadeset grupa prema osobinama djelatnosti iz koje potiče. Grupe otpada kao i pojedinačni nazivi otpada označeni su sa šestocifrenim brojevima. Prve dvije cifre označavaju djelatnost iz koje potiče otpad, druge dvije cifre označavaju proces u kojem otpad nastaje i zadnje dvije cifre označavaju dio procesa iz kojeg otpad potiče.

Otpadi koji mogu nastati u **Pogonu za primarnu preradu drveta koji je u vlasništvu Ivković Veljko opština Pelagićevo** mogu se razvrstati, u skladu sa Pravilnikom o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada, Prilog 1. ("Sl. glasnik RS", br. 19/15,79/18) i to prema kategorijama navedenim u tabeli.

Tabela br. 3

Šifra	Naziv otpada
03 01 05	piljevina, iverje, strugotine, medijapan i furnir
13 05 02*	muljevi iz separatora ulja/voda
13 05 07*	zauljena voda iz separatora ulje/voda
19 12 01	papir i karton
20 03 01	komunalni otpad (miješani opštinski otpad)
20 03 04	Muljevi iz septičkih jama

* opasan otpad

Odgovorno lice za upravljanje otpadom na lokaciji **Pogona za primarnu preradu drveta koji je u vlasništvu Ivković Veljko opština Pelagićevo**, potrebno je da vodi preciznu evidenciju o vrstama, sastavu i količini otpada koji nastaje kao rezultat rada i proizvodnih procesa.

2. Mjere koje se preduzimaju u cilju smanjenja proizvodnje otpada, posebno opasnog otpada

Globalno posmatrano smanjenje negativnog uticaja otpadnih materija na životnu sredinu najbolje se postiže smanjenjem količine generisanog otpada. Drugi korak ka umanjenju negativnih uticaja na životnu sredinu je ponovo iskorištavanje materija odbačenih kao otpad, za istu ili sličnu namjenu. Ukoliko osobine materijala odbačenog predmeta ne dozvoljavaju tu mogućnost, otpad se dalje može iskoristiti kao materijal za recikliranje, kompostiranje ili kao gorivo za dobijanje energije. Samo ako se ni jedna od prethodnih opcija ne može primjeniti otpad se treba odložiti na deponiju.

Često se proizvodi koji se odbacuju kao otpad, kao što je to u sklopu komunalnog otpada, npr. staklena ambalaže (boce, plastične kese i sl.), mogu nakon jednostavne obrade (čišćenja) koristiti za iste ili slične namjene. Ponovno korištenje odbačenih predmeta ima i ekonomsku opravdanost jer se stvaraju uštede sirovina i energije, smanjuju se troškovi odlaganja. Takođe, može se reći da materijal koji se smatra otpadom u većini slučajeva kao takav se i odbacuje (odlažu se trajno na komunalne deponije).

Deponija je mjesto za odlaganje otpada na površini ili ispod površine zemlje gdje se otpad odlaže, a u to uključuje i: inertna mjesta za odlaganje (deponija gdje proizvođač odlaže sopstveni otpad na mjestu nastanka), stalna mjesta (više od godinu dana) koja se koriste za privremeno skladištenje otpada, osim transfer stanica i skladištenja otpada prije tretmana ili ponovnog iskorišćenja (period kraći od tri godine) ili skladištenja otpada prije odlaganja (period kraći od godinu dana).

Navedene mogućnosti smanjenja uticaja otpada na životnu sredinu posmatramo iz radne perspektive, a za predmetni **Pogon za primarnu preradu drveta koji je u vlasništvu Ivković Veljko opština Pelagićevo** i prema kategorizaciji otpada, jasno je da investitor projekta može imati uticaj na generisanje otpada na predmetnoj lokaciji.

Da bi se produkcija otpada svela na što je moguće manju mjeru preduzima se niz sljedećih aktivnosti:

Pogon za primarnu preradu drveta koji je u vlasništvu Ivković Veljko opština Pelagićevo dužan je da tokom rada i prestanka rada ispunji obaveze zaštite životne sredine u skladu sa članom 64. i 84. **Zakona o zaštiti životne sredine ("Službeni gl.RS", br. 71/12)** i **Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti životne sredine ("Službeni gl.RS", br. 79/15,70/20)**.

Takođe, **Pogon za primarnu preradu drveta koji je u vlasništvu Ivković Veljko opština Pelagićevo** dužan je da tokom rada i prestanka rada primijeni mjere za ublažavanje negativnog uticaja na životnu sredinu i monitoring, a posebno mjere za sprečavanje nastajanja i smanjenja otpada.

Zakon o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 111/13) i Zakon o izmjenama i dopunama zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS", broj 106/15. 70/20, 63/21) ima za cilj:

- sprečavanje nastajanja otpada,
- prerada otpada za njegovu upotrebu i reciklažu,
- izdvajanje sirovog materijala iz otpada i njegovo korištenje za proizvodnju energije,
- sigurno odlaganje otpada,

Radi postizanja naprijed navedenih ciljeva neophodno je preduzeti sledeće mjere:

- izbjegavati produkciju otpada,
- svesti na minimum produkciju otpada,
- tretirati otpad na način kojim se osigurava povrat sirovinskog materijala iz njega,
- odlagati na deponije na ekološki prihvatljiv način onih vrsta otpada koji ne podliježu povratu komponenti.

Preduzimajući naprijed navedene mjere uzimaju se u obzir:

- ekološki korisni efekti,
- tehnička izvodljivost uz korišćenje najbolje raspoložive tehnologije,
- ekonomska izvodljivost.

Naprijed navedene mjere se preduzimaju tako da se izbjegne ugrožavanje zdravlja ljudi i bez stvaranja štete ili prouzrokovanja značajnih rizika po životnu sredinu, a naročito:

- bez rizika po vode, vazduh, tlo, životinje i biljke,
- bez stvaranja smetnji putem buke ili mirisa,
- bez štetnog uticaja po prirodu ili mjesta koja su od posebnog interesa.

U skladu sa članom 31. Zakon o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 111/13) i Zakon o izmjenama i dopunama zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS", broj 106/15, 70/20, 63/21) sve djelatnosti upravljanja otpadom, se preduzimaju tako da imaju najmanji uticaj na životnu sredinu i ljudsko zdravlje, da se smanji količina i štetan uticaj otpada, da se promoviše ponovna upotreba, reciklaža i bezbjedno odlaganje otpada. U cilju sprečavanja produkcije otpada i smanjenja količina i štetnih uticaja otpada stimulisaće se:

- korišćenje tehnologija kojima se vrši racionalno korišćenje materijala i energije,
- zadržavanje materijala i ostataka unutar procesa proizvodnje i potrošnje što je više moguće,
- proizvodnja proizvoda kojom se produkuje najmanja količina otpada i stvara najmanje štetnih uticaja,
- zamjena materijala koji prouzrokuju rizik od kada postanu otpad

Prodotkovani otpad se koristi samo ako je ekološki koristan i ako je to korišćenje tehnički i ekonomski izvodljivo.

Otpad se odlaže samo ako nije moguće korišćenje njegovog materijala i energije u postojećim tehničkim i ekonomskim uslovima i ako su troškovi ponovnog korišćenja nerazumno visoki u poređenju sa troškovima odlaganja. Zabranjeno je napuštati, gomilati, odlagati ili tretirati otpad bez nadzora.

Zabranjeno je miješati različite vrste otpada, osim ako se tim radnjama omogućava povrat sirovina i odlaganje.

U skladu sa Zakon o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 111/13) i Zakon o izmjenama i dopunama zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS", broj 106/15, 70/20, 63/21), proizvođač će stimulisati korišćenje takvih sirovina i osnovnih materijala, poluproizvoda i ambalaže koji smanjuju upotrebu energije i materijala i čijom upotrebom se smanjuje proizvodnja otpada i upotreba ambalaže koja duže traje i koja ima najmanje opterećenje na životnu sredinu kada postane otpad. Proizvođač i imalac otpada dužni su sakupljati, brinuti se o povratu ili odlaganju otpada koji produkuju njihove djelatnosti ili o otpadu koji posjeduju. Proizvođač i imalac otpada je odgovoran za ekološki prihvatljivo skladištenje otpada prije njegovog povrata ili odlaganja.

Smanjivanje i prevencija nastanka otpada jedan je od značajnih ciljeva u upravljanju otpadom i zahtjeva kompleksne analize od proizvodnog procesa do konačnog zbrinjavanja u odnosu na postojeći način upravljanja otpadom.

Prevencija i smanjivanje nastanka proizvodnog otpada povezuje i uključuje:

- različita tehnološka i logistička rješenja u proizvodnim procesima,
- socioekonomskih elemenata društva, infrastrukturnog razvoja te poslovno - kulturnih navika.

Proces implementacije prevencije i smanjivanja proizvodnog otpada spor je razvojni proces, rezultati ne moraju biti vidljivi odmah, već se glavni rezultati očituju u određenom srednjeročnom/dugoročnom razdoblju, ali su višestruko korisni za cjelokupno društvo.

Svi rukovodioci kojima je uručen ovaj Plan, dužni su da svoje radnike upoznaju sa njegovim sadržajem i da ih vode ka njegovom poštovanju. Ovaj Plan upravljanja otpadom (pravilnik) je obavezujući za sve radnike, kao i radnike koji se po bilo kom osnovu nalaze u Pogon za primarnu preradu drveta koji je u vlasništvu Ivković Veljko opština Pelagićevo.

Takođe, neophodno je sprovoditi i sledeće navedene mjere:

- 1.Svakodnevno vršiti kontrolu izvođenja radnih operacija i ponašanja izvršioca prilikom obavljanja radnih operacija,
- 2.Održavanje radnog prostora vršiti svakodnevno, sklanjanjem razasutog materijala i pribora za rad i sl., čime se osigurava kontinuitet i higijenski uslovi pri radu,
- 3.Lica koja rade u ovoj vrsti djelatnosti, u procesu rada osposobljena su pravilnim rukovanjem sredstvima,
- 4.Sakupljanje komunalnog otpada na predmetnoj lokaciji riješiti putem kontejnera, a isti zatim se odvoziti na deponiju putem komunalne službe,
- 5.Sve sadržaje predmetnog objekta izvesti sa svim, zakonom propisanim rješenjima vezano za zaštitu životne sredine,
- 6.Neophodno je, da Investitor ima sklopljene ugovore (zavisno od vrste otpada) sa ovlaštenim institucijama za konačno zbrinjavanje otpada razdvojenog po katalogu, u skladu sa Pravilnikom o uslovima za prenos obaveza upravljanjanja otpadom sa proizvođačima i prodavača na odgovorno lice sistema za prikupljanje otpada ("Sl.glasnik RS",br. 118/05),
- 7.Redovno je potrebno kontrolisati stanje na mjestima predviđenim za odlaganje otpada, kao i kontrola načina odlaganja otpada prema vrsti otpada i namjeni.

U cilju zaštite životne sredine kako bi se izbjegao negativan uticaj onečišćenja životne sredine, uređenje manipulativnih površina dovešće do generisanja otpada, prema Pravilniku o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Sl. glasnik RS", br.19/15,79/18). Na smanjenje količine ove vrste otpada Investitor može uticati sprovođenjem stroge radne discipline prilikom izvođenja radnih postupaka.

Ukoliko se sav nastali produkovani otpad na predmetnom lokalitetu budu uredno sakupljao i evidentirao, manje količine opasnih supstanci će dospjevati u prirodno okruženje, a time će se i

količinama pomenutih otpadnih materija iz procesa rada lakše upravljati, odnosno lakše će se otpad procesa rada evidentirati.

3. Postupak i način razdvajanja različitih vrsta otpada posebno opasnog otpada i otpada koji će se ponovo koristiti , radi smanjenja količine otpada za odlaganje

Investitor, odnosno na predmetnoj lokaciji **Pogon za primarnu preradu drveta koji je u vlasništvu Ivković Veljko opština Pelagićevo** se u svome poslovanju rukovodi osnovnim načelima održivog razvoja koji između ostalog obuhvataju, održivo upravljanje otpadom i zagađujućim materijama u cilju sprovođenja negativnih uticaja na okolinu na najmanju moguću mjeru. Sprečavanje i minimizacija stvaranja otpada uvijek su najviši prioritet u održivom društvu.

Inače, reciklaža otpada se pojavljuje u dva vida:

- povrat materijala za direktno ponovno korištenje,
- prerada otpada kako bi se dobili materijali i proizvodi koji se dalje mogu korisno upotrebljavati.

Osnovni elementi uspješne reciklaže otpada su:

- odgovarajuća količina i vrste otpada na izvoru sakupljanja po prihvatljivim cijenama,
- izgradnja odgovarajućih objekata za preradu,
- iznalaženje pogodnih tržišta za reciklažne materijale što bi omogućilo dugoročne ugovore sa proizvođačima otpada uz prihvatljive cijene otkupa, koje bi bile dovoljne za pokrivanje dijela troškova recikliranja.

Takođe, opšta zakonska obaveza Investitora je da obezbjedi preduzimanje svih odgovarajućih mjera i preventivnih mjera u cilju sprečavanja produkcije otpada, posebno u slučaju stvaranja opasnog otpada, kao i ostalih vidova zagađenja, odnosno efikasno korištenje prirodnih resursa, kao i preduzimanje neophodnih mjera u slučaju i nakon prestanka rada postrojenja da bi se izbjegao rizik od zagađenja i da bi se lokacija, na kojoj se pogon – poslovni objekat nalazi, vratila u zadovoljavajuće stanje.

Materijali izdvojeni kao nekorisni su klasifikovani kao otpad i sa njima se kao takvim i postupa.

Klasifikacija otpada

U skladu sa Pravilnikom o kategorijama otpada sa katalogom, odgovorno lice za otpad, je obavezan da klasifikuje otpad prema njegovim osobinama i djelatnostima iz kojih nastaje. Rukovodilac je dužan da odgovornom licu za otpad, prijavi svaku vrstu otpada koja nastaje u njegovom sektoru, a odgovorno lice za otpad je dužan da ga klasifikuje i dodijeli mu broj na osnovu kojeg će se odrediti daljnje postupanje sa otpadom.

Kod nastanka nove vrste opasnog otpada odgovorno lice za otpad je dužno da obezbijedi analizu prema podacima iz sigurnosnih lista.

Kontrola i evidencija otpada

Primjenjujući zakonske propise u **Pogonu za primarnu preradu drveta koji je u vlasništvu Ivković Veljko opština Pelagićevo**, uvodi se kontrola i evidencija nad otpadnim materijalom.

Otpad koji nije deklarisan kao opasni otpad prodaje se kao **sekundarna sirovina**, ukoliko je to moguće, a ukoliko nije moguće, odvozi se na deponiju otpada preko ovlaštenih organizacija.

Kontejneri, metalna i plastična burad koji ne sadrže opasne materije mogu se prodavati nakon što ih radnik zadužen za otpad dobro ispere vodom.

Kontejneri, metalna, plastična burad niti bilo koja druga ambalaža koja sadrži opasne materije ne smiju se prodavati fizičkim licima (npr. radnicima) jer se tretiraju kao opasni otpad i zbrinjavaju putem ovlaštenih firmi. U ovom slučaju potrebno je dogovoriti sa dobavljačem povratak ambalaže ili dopremu hemikalija cisternama uz njen prihvata u rezervoare ako je moguće, kako bi se smanjila količina opasnog otpada. Rukovodilac odlučuje o prodaji ambalaže uz prethodne konsultacije sa odgovornim licem za otpad.

Radnik koji je zadužen za prodaju otpada organizuje odvoz otpadnog materijala, kao i sekundarnih sirovina fizičkim i pravnim licima.

On je zadužen i za ispravno određenu vrijednost prodavanog otpada, količinu i kompletnost dokumenata (otpremnicu sa težinskom količinom i cijenom po jedinici, dokument o plaćanju) potreban za izvoz otpadnog materijala iz **Pogona za primarnu preradu drveta koji je u vlasništvu Ivković Veljko opština Pelagićevo** odnosno sa predmetne lokacije.

Za ekološku ispravnost prodvanih otpadnih materijala odgovara radnik zadužen za prodaju otpadnih materijala, pa je stoga dužan da prije prodaje dobije saglasnost od odgovornog lica za otpad.

U prodaji se vodi evidencija prodanog otpada, preko faktura, po mjesecima i ukupno za cijelu godinu prema formulisanom obrascu, a odgovorno lice za otpad prikuplja i obrađuje podatke. Prodaja koja se vrši direktno kroz novčanu naplatu preko blagajne (burad i dr.). Takođe, odgovorno lice za otpada, prikuplja i ove podatke i obrađuje ih kvartalno i godišnje.

Dužnosti i odgovornosti odgovornog lica za otpad:

- Vršiti klasifikaciju otpada prema katalogu.
- Obezbeđuje analize otpada.
- Vršiti kontrolu postupanja sa otpadom.
- Daje saglasnost za postavljanje kontejnera i njihovom raspoređivanju.
- Prikuplja Liste evidencije otpada od rukovodioca i obrađuje ih kvartalno i godišnje (naziv otpada, kategorija otpada, kataloški broj, mjesto nastanka i količina).
- Radi na sklapanju ugovora sa organizacijama koje su ovlaštene za uklanjanje ostalog otpada.
- Radi na sklapanju ugovora sa organizacijama koje su ovlaštene za uklanjanje i uništavanje opasnog otpada.
- Predlaže mjere za poboljšanje prevencije, ponovnog korišćenja i reciklaže otpada.
- Pregleda usklađenost pravnih zahtjeva za upravljanje otpadom i izvještava direktora o stanju usklađenosti.
- Obilazi proizvodni krug i vodi **Dnevnik podataka** (tj. Dnevnik procjene stanja bezbjednosti, industrijske higijene i ekologije), u koji upisuje podatke o kontroli i to:
 - uređenost mjesta i posuda za privremeno sakupljanje opasnog otpada i njegovo sortiranje na mjestu nastanka,
 - obilježnost pakovanja hemijskih materija sa sigurnosnim listama,
 - da li su hemijska sredstva u originalnoj ambalaži i postavljena na eko-palete,

- uređenost mjesta za privremeno sakupljanje ostalog otpada na mjestu nastanka i njegovo sortiranje,
- obilježenost mjesta i posuda za privremeno sakupljanje ostalog otpada i njegovo sortiranje na mjestu nastanka,
- uređenost mjesta centralnog sakupljanja opasnog otpada,
- obilježenost centralnog mjesta sakupljanja opasnog otpada,
- uređenost mjesta centralnog sakupljanja ostalog otpada,
- obilježenost centralnog mjesta sakupljanja ostalog otpada,
- evidenciju koju vodi skladištar,
- pridržavanje uputstava za rukovanje sa hemijskim sredstvima i ambalažom.

Dužnosti i odgovornosti rukovodioca

- određivanje mjesta privremenog sakupljanja opasnog i ostalog otpada na mjestu nastanka,
- obilježavanje mjesta privremenog sakupljanja otpada na mjestu nastanka,
- nabavljanje posuda za sakupljanje opasnog otpada,
- nabavljanje posuda za sakupljanje ostalog otpada,
- kontrola evidencije otpada koju vodi radnik određen od strane rukovodioca,
- obavještanje koordinatora za otpad o datumu i vremenu prevoza opasnog otpada sa mjesta sakupljanja na mjesto centralnog sakupljanja,
- obavještanje koordinatora za otpad u slučaju nastanka nove vrste otpada,
- kontrola prevoza otpada na mjesto sekundarnog sakupljanja otpada,
- vođenje vlastite evidencije o postupanju sa otpadima i o količini nastalog otpada, koju dostavlja koordinatoru otpada,
- povrat ambalaže koja prema katalogu otpada spada u opasni otpad ili sa dobavljačima regulisati dopremu hemikalija cisternama uz njen prihvata u rezervoare,
- izabrati najprihvatljivije tehnološko rješenje sa najmanjom količinom nastalog otpada.

Dužnosti i odgovornosti radnika koji je zadužen za otpad od strane rukovodioca

Pored postojećih poslova koje obavlja, radnik je zadužen i odgovoran i za:

- sakupljanje i sortiranje otpada na mjestu njegovog nastanka,
- vođenje evidencije o datumu, količini i vrsti nastalog otpada na privremenom mjestu sakupljanja (mjestu nastanka),
- nabavljanje posuda za sakupljanje opasnog i ostalog otpada,
- obilježavanje posuda i mjesta sakupljanja opasnog i ostalog otpada,
- vaganje,
- utovar i transport otpada na centralno mjesto sakupljanja.

Dužnosti i odgovornosti radnika koji je zadužen za prodaju otpada

Pored postojećih poslova koje obavlja, radnik je zadužen i odgovoran i za:

- organizaciju i prodaju sekundarnih sirovina,
- ekološku ispravnost prodavanog otpada,
- kvantitet (izvaganu količinu) otpada koji se izvozi iz asfaltne baze,
- kompletnost dokumenata plaćanja.

4. Način skladištenja, tretmana i odlaganja otpada

Neadekvatno tretiran otpad u segmentu sakupljanja i transporta utiče na kvalitet života u naseljima, kvalitet vazduha i zemljišta uzrokovan stvaranjem prašine, zvuka, mirisa, patogenih mikroorganizama, otpada koji raznosi vjetar.

Zbrinjavanje otpada koji nastaje na lokaciji a koju obavlja poslovni **Pogon za primarnu preradu drveta koji je u vlasništvu Ivković Veljko opština Pelagićevo** se vrši u kontejnere a na taj način sakupljeni otpad preuzima komunalno preduzeće i isti deponuje i zbrinjava na mjestu predviđenom za deponovanje otpada.

Vrsta i klasifikacija otpada na predmetnoj lokaciji je određena na osnovu podataka dobijenih od strane ovlaštenog lica **Pogon za primarnu preradu drveta koji je u vlasništvu Ivković Veljko opština Pelagićevo** uvidom u dostavljenu dokumentaciju i obilaskom preduzeća.

U krugu preduzeća s obzirom na djelatnost koju obavlja **Pogon za primarnu preradu drveta koji je u vlasništvu Ivković Veljko opština Pelagićevo** možemo imati sljedeće vrste otpada koje su kategorisane po Pravilniku o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 19/15,79/18):

Tabela

Šifra	Naziv otpada
03 01 05	piljevina, iverje, strugotine, medijapan i furnir
13 05 02*	muljevi iz separatora ulja/voda
13 05 07*	zauljena voda iz separatora ulje/voda
19 12 01	papir i karton
20 03 01	komunalni otpad (miješani opštinski otpad)
20 03 04	Muljevi iz septičkih jama

* opasan otpad

Naziv „**Neopasni otpad**“ znači otpad iz domaćinstva, kao i drugi otpad koji je zbog svoje prirode ili sastava sličan otpadu iz domaćinstva.

Pod **opasnim** otpadom se smatra onaj otpad koji je obilježen u katalogu otpada pod stavkom opasan. Otpad čiji sadržaj je nepoznat smatra se opasnim dok se ne ustanovi da li je taj otpad opasan ili bezopasan.

Opasan otpad se može pomješati sa drugim otpadom ili materijalima samo na osnovu posebne dozvole nadležnog organa za zaštitu životne sredine.

Opasan otpad se skuplja odvojeno, na način da se onemogući zagađivanje i šteta po životnu sredinu. Predaja otpada preduzeću koje je ovlašćeno za sakupljanje opasnog otpada vrši se u skladu sa podzakonskim aktom.

Održavanjem higijene radnika zaposlenih na lokaciji kao i posjetilaca, održavanjem i čišćenjem radnih prostorija neminovno nastaje komunalni otpad.

Otpad koji može imati osobinu opasnog otpada se sakuplja na mjestu nastanka u zasebne posude sa poklopcem, koje na sebi nose natpis „Opasan otpad“.

Piljevina, iverje, strugotine, medijapan i furnir, pod šifrom 03 01 05 po katalogu otpada, nisu opasni po ljudsko zdravlje. Piljevina koja nastaje prilikom obrade drveta, sa radnih mjesta odlaže se sistemom za odsis piljevine i lageruje u depo piljevine. Piljevina, okorci i odsječci se prodaju zainteresovanim fizičkim licima kao poljoprivredno sredstvo ili kao ogrevni materijal.

Muljevi iz separatora ulja, pod šifrom 13 05 02* i zauljena voda iz separatora ulje/voda pod šifrom 13 05 07* po Katalogu otpada, spadaju u grupu **OPASNIH** materija. Čišćenje separatora ulja se vrši po potrebi, a najmanje jednom godišnje. Prilikom čišćenja ti muljevi će se skupljati u posebne za to predviđene posude, koje će se nabaviti i u kojima će se muljevi nastali čišćenjem separatora ulja držati do preuzimanja istih od strane ovlaštene organizacije. Odrediće se posebno mjesto na lokaciji za držanje ovih posuda. Kada se bude vršilo čišćenje separatora ulja sklopiće se Ugovor o preuzimanju ovog otpada sa nekom od organizacija koje se bave zbrinjavanjem ove vrste otpada. Količinu nastalog otpada nije moguće odrediti sve dok ne dođe do čišćenja separatora masti i ulja.

Potrebno je voditi urednu evidenciju o:

Datumu čišćenja (separatora ulja, rezervoara)

Količini očišćenih muljeva

Ugovorima i datumu preuzimanja ovog otpada od nadležnih institucija.

Održavanjem higijene radnika zaposlenih na lokaciji kao i posjetilaca, održavanjem i čišćenjem radnih prostorija neminovno nastaje komunalni otpad.

Komunalni otpaci, po Katalogu otpada- šifra 20 03 01, papir i karton šifra 19 12 01 nisu opasni po ljudsko zdravlje, ali je neophodno vršiti njihovo redovno uklanjanje sa mjesta sakupljanja zbog truljenja i smrada i u kratkim vremenskim intervalima transportovati do mjesta dispozicije. **Pogon za primarnu preradu drveta koja je u vlasništvu Ivković Veljka, opština Pelagićevo**, je sklopio ugovor sa komunalnim preduzećem za odvoz otpada sa predmetne lokacije. Na predmetnoj lokaciji su postavljeni namjenski kontejneri za ovu namjenu i komunalno preduzeće jednom sedmično vrši odvoz komunalnog otpada.

Radnici koji vrše sakupljanje komunalnog otpada dužni su rukovati posudama za odlaganje komunalnog otpada tako da se on ne prosipa, ne diže prašina i da se posude za sakupljanje otpada ne oštete. Ukoliko dođe do prosipanja otpada prilikom sakupljanja od strane radnika komunalnog preduzeća isti su dužni taj otpad ukloniti.

Ukoliko nadležna komunalna služba organizuje reciklažu materijala izdvojenih iz komunalnog otpada (staklo, papir, limenke, organski otpad - ostaci hrane), potrebno je ove otpadne materijale razdvajati i skupljati u za tu svrhu namjenjene posude do preuzimanja.

Muljevi iz septičkih jama pod šifrom 20 03 04 po katalogu otpada, nisu opasni po ljudsko zdravlje. Održavanje funkcionalnosti septičke jame: u narednom periodu potrebno je redovno čistiti, najmanje dva puta u godini o čemu treba voditi evidenciju. Dokument kojim se evidentira redovnost održavanja septika treba da sadrži podatke o datumu i vremenu čišćenja, količini očišćenog materijala, podatke o sredstvu kojim je čišćeno, ime, prezime i potpis lica odgovornog za čišćenje i lica kod koga je čišćenje izvršeno. Nadzor nad kvalitetom voda koje se preliju iz septika vrše organi republičkog i lokalnog nivoa koji su nadležni za sprovođenje nadzor a nad izvršenjem Zakona o vodama.

Neophodno je voditi uredno evidenciju o čišćenju i uklanjanju otpada koji spadaju u kategoriju OPASNIH u skladu sa Pravilnik o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 19/15, 79/18. Za ove poslove treba angažovati organizaciju ili ustanovu koja se bavi zbrinjavanjem opasnog otpada.

SPISAK PRILOGA:

1. Identifikaciona lista opasnog otpada
2. Lista evidencije otpada
3. P R A V I L N I K O OBRASCU DOKUMENTA O KRETANJU OPASNOG OTPADA
I UPUTSTVU ZA NJEGOVO POPUNJAVANJE ("Sl.glasnoik RS", br. 21/15)
4. P R A V I L N I K O OBRASCU DOKUMENTA O KRETANJU OTPADA I UPUTSTVU
ZA NJEGOVO POPUNJAVANJE ("Sl.glasnoik RS", br. 21/15)

Prilog 1.

IDENTIFIKACIONA LISTA OPASNOG OTPADA

1. Naziv otpada:

2. Broj otpada:

(po katalogu)

--	--	--	--	--	--	--

3. Fizičke i hemijske osobine otpada:

4. Opasne karakteristike otpada (R - oznake):

5. Preporučeni način uništavanja:

6. Mjere kod havarija i požara:

6.1. Kod prolijevanja, curenja, prosipanja i sl.:

6.2. Pogodna sredstva za gašenje:

6.3. Prva pomoć:

7. Ostali podaci:

8. Mjesto nastanka otpada:

9. Identifikacionu listu popunio:

Prilog 2.

LISTA EVIDENCIJE OTPADA

Naziv otpada- vrsta					
Kataloški broj:					
Mjesto nastanka- pogon- sekcija					
Period:					
Datum	Količina	Jedinica mjere	Datum	Količina	Jedinica mjere
Ukupno:			Ukupno:		
SVE UKUPNO:					

Listu popunio:

Rukovodilac:

**P R A V I L N I K O O B R A S C U D O K U M E N T A O K R E T A N J U O P A S N O G O T P A D A
I U P U T S T V U Z A N J E G O V O P O P U N J A V A N J E ("Sl.glasnik RS", br. 21/15)**

PRILOG 1. Obrazac

DOKUMENT O KRETANJU OPASNOG OTPADA

Dio A – Podaci o otpadu (popunjava proizvođač/vlasnik opasnog otpada)			
1.	Vrsta otpada		
2.	Klasifikacija otpada (označiti)	Indeksni broj:	Pripadnost: Q listi: Y listi: C listi:
3.	Izveštaj o ispitivanju otpada	Broj i datum izdavanja:	
4.	Oznaka opasne karakteristike otpada		
5.	Masa otpada		
6.	Način pakovanja otpada		
7.	Vrsta prevoza		
8.	Odredište		
9.	Posebne napomene za rukovanje i dodatne informacije		

Dio B – Proizvođač/vlasnik opasnog otpada			
1.	Naziv proizvođača/vlasnika		
2.	Adresa proizvođača/vlasnika	Opština	
		Mjesto	
		Poštanski broj	
		Ulica i broj	
		Telefon	
		Telefaks	
3.	Izjava proizvođača/vlasnika opasnog otpada		

„Potvrđujem da je opasan otpad odobren za transport, da su ispunjeni svi zahtjevi za pakovanje i obilježavanje u skladu sa propisima kojima se reguliše prevoz opasnih materija i da je prevoznik informisan o vrsti tereta i neophodnim predostrožnostima.“	
Datum predaje otpada:	
Potpis	

Dio V – Transport opasnog otpada			
1.	Naziv prevoznika otpada		
2.	Adresa prevoznika otpada	Opština	
		Mjesto	
		Poštanski broj	
		Ulica i broj	
		Telefon	
		Telefaks	
3.	Dozvola za prevoz opasnih materija	Broj i datum izdavanja:	
4.	Tip prevoznog sredstva		
5.	Ruta kretanja		
6.	Izjava prevoznika opasnog otpada:		
	Potvrđujem da je opasan otpad u stanju koji odgovara opisu i da su tačni podaci dati u dijelu A.		
	Datum prijema otpada		

	Potpis		
	Datum predaje otpada		
	Potpis		
Dio G – Primalac opasnog otpada			
1.	Naziv primaoca		
2.	Adresa primaoca	Opština	
		Mjesto	
		Poštanski broj	

	Ulica i broj	
	Telefon	
	Telefaks	
3. Primalac (označiti)	Postrojenje za skladištenje otpada	
	Postrojenje za tretman otpada	
	Postrojenje za odlaganje otpada	
	Dozvola Broj i datum izdavanja:	
4. Izjava proizvođača/vlasnika opasnog otpada		
<p>Potvrđujem da je opasan otpad opisan u dijelu A isporučen prevoznim sredstvom tipa _____, registarski broj _____, kao i da odgovara uslovima za prihvatanje.</p>		
Datum predaje otpada		
Potpis		

Prilog 4.

**PRAVILNIK O OBRASCU DOKUMENTA O KRETANJU OTPADA I
UPUTSTVU ZA NJEGOVO POPUNJAVANJE ("Sl.glasnik RS", br. 21/15)**

PRILOG 1 Obrazac

DOKUMENT O KRETANJU OTPADA

Dio A – Podaci o otpadu (popunjava proizvođač/vlasnik otpada)		
1. Vrsta otpada		
2. Klasifikacija otpada (označiti)	Indeksni broj:	Pripadnost Q listi:
3. Masa otpada		
4. Način pakovanja otpada		
5. Izvještaj o ispitivanju otpada	Broj i datum izdavanja:	

Dio B – Proizvođač/vlasnik otpada		
1. Naziv proizvođača/vlasnika		
2. Adresa proizvođača/vlasnika	Opština	
	Mjesto	
	Poštanski broj	
	Ulica i broj	
	Telefon	
	Telefaks	
3. Proizvođač/vlasnik otpada (označiti)	Proizvođač	
	Vlasnik	
	Operater postrojenja za upravljanje otpadom	
	Dozvola Broj i datum izdavanja:	
	Predviđen način postupanja sa otpadom:	Operacija R
4. Datum predaje otpada		
Potpis		

Dio V – Transport otpada	
1. Naziv prevoznika otpada	

2. Adresa prevoznika otpada	Opština	
	Mjesto	
	Poštanski broj	
	Ulica i broj	
	Telefon	
	Telefaks	
3. Način transporta		
4. Relacija		
5. Ruta kretanja		
6. Dozvola za prevoznike otpada		Broj i datum izdavanja:
7. Datum prijema otpada		
Potpis		
Datum predaje otpada		
Potpis		

Dio G – Primalac otpada		
1. Naziv primaoca		
2. Adresa primaoca	Opština	
	Mjesto	
	Poštanski broj	
	Ulica i broj	
	Telefon	
	Telefaks	
3. Primalac (označiti)		Postrojenje za skladištenje otpada Postrojenje za tretman otpada Postrojenje za odlaganje otpada Dozvola Broj i datum izdavanja:
4. Datum predaje otpada		
Potpis		